

N:o 26.

Af herr **Smith**, *angående upphörande af enskilda bankers rätt att utgifva egna banksedlar å tio kronor.*

Det är snart tio år sedan det medgafs Kongl. Maj:t rätt att vid lämplig tidpunkt indraga de enskilda bankernas tiokronesedlar utan att någon åtgärd i detta hänseende ännu vidtagits.

Då en systemförändring nu synes förestå, som säges hafva till uppgift att förbättra vår finansiella ställning, så torde tidpunkten vara kommen, då de enskilda bankernas tiör böra indragas och denna sedelutgifningsrätt öfverlemnas åt riksbanken, hvilken helt visst skulle i sådant fall tillhandahålla landet billigare rörelsemedel än om banksedelutgifningen fortfarande bibehålles åt den enskilda vinningslystnaden.

Hittills har det lyckats det enskilda bankintresset att bevara sina gratis bekomna fördelar, men då den ekonomiska ställningen nu bjuder allvarliga åtgärders vidtagande för att bättre än hittills tillse statens och flertalets fördelar, så torde tidpunkten vara kommen, då ett tiotusental rika privatbanksegare icke längre genom exceptionella fördelar tillåtas beskatta nationen. Det är ju alldeles gifvet, att om riksbanken vid detta års slut erhöle all sedelutgifning på valören 10 kronor, så skulle denna banks tillgängliga medel högst betydligt ökas, och då den icke betalade någon ränta, så vore den i tillfälle att på billigare vilkor fylla landets behof af rörelsemedel, så mycket hellre som dess omkostnader icke i någon nämnvärd mån derigenom ökades.

De enskilda bankernas förespråkare hafva alltid sökt framhålla den stora fara, som skulle uppstå, om riksbanken med sin nuvarande

organisation erhöle hela sedelutgifningen, men ehuru äfven jag inser önskvärdheten af ett annat valsätt och sammansättning af riksbankens styrelse samt dess väljande för längre tid, så kan jag ändock icke fatta att icke riksbanken skulle bättre tillse landets fördelar, om den hade hela sedelutgifningen, än de enskilda bankerna, öfver hvilkas verksamhet landet saknar all magt att förfoga, äfven om de åtgärder och räntesatser, som gent emot lånebehöfvande bestämmas, äro för landets framgång uti ekonomiskt hänseende i högsta grad skadliga.

På grund af hvad jag här anført, vågar jag föreslå,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t täcktes anhålla, att de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt å tio kronor skall upphöra från och med den 1 januari 1889.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm i januari 1888.

L. O. Smith.
